

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
AANVULLINGSEKSAMEN – MAART 2018

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

Tyd: 2 uur

100 punte

INLIGTINGSBOEKIE

VRAAG 1

MAATSKAPPY-ONTLEDING

(40 punte; 48 minute)

TRUWORTHS

STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE op 30 Junie

	2016 Rm	2015 Rm
BATES		
Niebedryfsbates	7 996	1 857
Eiendom, masjinerie en toerusting	2 205	1 058
Klandisiewaarde	1 805	358
Ontasbare bates	3 631	229
Ander niebedryfsbates	355	260
Bedryfsbates	9 065	?
Voorraad	2 072	?
Handels- en ander ontvangbare rekeninge	5 281	4 637
Kontant en kontantekwivalente	1 712	?
Totale bates	17 061	?
EKWITEIT EN LASTE		
Totale ekwiteit	8 625	7 504
Niebedryfslaste	5 846	?
Bedryfslaste	2 590	1 460
Totale laste en ekwiteit	17 061	?

Bykomende inligting rakende Office:

Truworths het Office, 'n modeskoenketting in die VK, in Desember 2015 verkry. Dit het 110 winkels in die VK, Ierland en Duitsland.

Klandisiewaarde: Die gevestigde reputasie van 'n onderneming wat as 'n kwantifiseerbare bate beskou word en bereken word as deel van die waarde daarvan wanneer dit verkoop word.

Handelsmerke en rekenaar-sagteware is albei ontasbare bates.

Office het net kontantverkope (nie krediet nie), maar het hoë krediteure.

STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE vir die jaar eindigende 30 Junie

	2016 Rm	2015 Rm
Verkope	16 654	11 290
Koste van verkope	(7 837)	(5 060)
Bruto wins	8 817	6 230
Ander inkomste	274	259
Handelsuitgawes	(6 240)	(4 116)
Waardevermindering	(345)	(221)
Indiensnamekoste	(1 916)	(1 186)
Huuruitgawe	(1 822)	(1 102)
Ontvangbare handelskoste	(1 092)	(960)
Ander bedryfskoste	(1 065)	(674)
Handelswins	2 851	2 373
Rente ontvang	1 288	1 063
Dividende ontvang	15	7
Finansieringskoste	(208)	(6)
Wins voor belasting	3 964	3 437
Inkomstebelasting	(1 129)	(977)
Netto wins vir die jaar	2 817	2 460

Uittreksel uit Direkteursverslag

Ons grootste uitdaging is om die impak van die nuwe Kredietwet te bestuur. Truworths steun die beginsel van hierdie regulasies wat daarop gemik is om te verseker dat verbruikers nie te veel skuld het deur onbekostigbare kredietooreenkomste nie.

Ons glo egter dat die vereiste om gedokumenteerde bewys van inkomste (bankstate of salaris-/loonstrookies) vir nuwe kredietooreenkomste te verskaf, ons vermoë om nuwe rekeninge te open en kredietverkope te ontwikkel onredelik beperk terwyl dit ook baie andersins kredietwaardige klante toegang tot krediet ontsê.

Artikel oor skuld in Suid-Afrika

Die swak toestand van die ekonomie is duidelik sigbaar in ons groeikoers en toon dat 'n toenemende aantal verbruikers te veel skuld het.

"Van die 19 miljoen kredietaktiewe verbruikers in Suid-Afrika het 11 miljoen aangetaste krediet-rekords, drie maande plus agterstallig. Meer as die helfte van alle verbruikers skuld 75% van hul inkomste of meer aan krediteure", sê Debt Rescue.

Debt Rescue het drie terreine geïdentifiseer waar uitstaande skuld onder Suid-Afrikaners oorheers:

- Persoonlike lenings (94%)
- Kredietkaarte (84%)
- Winkelkaarte (76%)

"Een van die items wat ons as noodsaaklik beskou – 'n huisverband – kom heel laaste teen 19%," sê Roets.

[Bron: <<https://businesstech.co.za>>]

	2016	2015
Verhandelde aandeleprys op JSE		
Einde van tydperk (sent per aandeel)	8 769	8 649
Hoog (sent per aandeel)	11 250	9 732
Laag (sent per aandeel)	7 504	6 489
Prestasie van aandele		
Netto batewaarde (sent per aandeel)	2 032	1 791
Dividende verklaar (sent per aandeel)	452	405
Verdienste per aandeel (sent per aandeel)	667	591

VERHOUDINGS

	2016	2015
Opbrengs op kapitaal aangewend	37,64%	44,13%
Opbrengs op aandeelhoudersfondse	34,93%	32,78%
Skuld : ekwiteit-verhouding	0,68	0,03
Bedryfsverhouding	3,5 : 1	5 : 1
Vuurproefverhouding	2,7 : 1	4,25 : 1
Debiteure-invorderingstydperk	106 dae	134 dae
Vorraadomsettempo	3,26 keer	4,71 keer

Uittreksel uit die King-kode:

Die Ouditkomitee moet verantwoordelik wees vir toesig oor die Interne Oudit.

VRAAG 2 VERSOENINGS

(30 punte; 36 minute)

Hierdie vraag het **drie dele** wat almal verband hou met 'n paneelkloponderneming genaamd A Smooth Finish wat besit word deur Caylum Descamps. Betty bestuur die kantoor. Sy bestel onderdele, doen die betalings (alhoewel Caylum die betalings teen die fakture magtig) en doen die bankversoening aan die einde van die maand. Sy doen nie 'n krediteureversoening nie, want sy sê dit is 'n verspilling van tyd.

DEEL A

Die volgende staat is van een van A Smooth Finish se krediteure, Precision Parts Company.

PRECISION PARTS COMPANY			Posbus 677 Boksburg 0180 Tel.: 012 758 0773 31 Oktober 2017		
A Smooth Finish			R50 000		
Postnet Suite 1099			30 dae		
Silverton 0070			10% per maand		
Kredietperk:					
Betalingsvoorwaardes:					
Rente op agterstallige rekeninge:					
DATUM			Debiet	Krediet	Bedrag
Julie 2017	15	Faktuur 174	12 000		12 000
Aug 2017	1	Kwitansie 99		5 700	6 300
		Korting toegestaan		300	6 000
	4	Faktuur 181	9 000		15 000
	6	Kredietnota 27		1 200	13 800
	29	Faktuur 192	3 500		17 300
Sept 2017	3	Kwitansie 108		3 500	13 800
	12	Faktuur 201	4 800		18 600
	30	Faktuur 207	5 900		24 500
		Rente	250		24 750
Okt 2017	14	Faktuur 219	6 200		30 950
	31	Rente	1 380		32 330
90 dae		60 dae	30 dae	Huidig	
?		?	R10 950	R7 580	

DEEL B

Bankversoeningstaat op 31 Oktober 2017

Saldo volgens bankstaat	-6 464
Uitstaande deposito (13 Oktober 2017)	12 430
Uitstaande deposito (20 Oktober 2017)	15 550
Uitstaande tjeks:	
No. 111 (gedateer 17 April 2017)	5 600
No. 152 (gedateer 23 November 2017)	4 360
No. 153 (gedateer 5 Desember 2017)	6 700
Saldo volgens bankrekening	?

DEEL C

A Smooth Finish se Bankstaat vir Oktober 2017:

Certified Bank

Posbus 314445
MARSHALLTOWN 2710

31 Oktober 2017

A Smooth Finish
Postnet Suite 1099
Privaatsak X10
Silverton 0070

Staatno. 01
BTW-registrasieno.

Bladsy 1 van 1

BANKSTAAT/BELASTINGFAKTUUR TJEKREKENING

REKENINGNOMMER
41 467 987 9

Besonderhede	Debiet	Krediet	Datum	Saldo
SALDO OORGEBRING			09 30	2 430.00
EFO NA PRISTINE PARTS COMPANY	9 400.00		10 01	-6 970.00
KONTANTDEPOSITO		7 400.00	10 01	430.00
KONTANTDEPOSITOFOOI	148.00		10 01	282.00
RENTE VAN TOEPASSING	8.00		10 05	274.00
TJEK 147	3 054.00		10 05	-2 780.00
EFO NA CITY OF TSHWANE	4 300.00		10 07	-7 080.00
TJEK 150	6 120.00		10 07	-13 200.00
KONTANTDEPOSITO		17 000.00	10 25	3 800.00
KONTANTDEPOSITOFOOI	340.00		10 25	3 460.00
EFO NA PRISTINE PARTS COMPANY	6 800.00		10 28	-3 340.00
TJEK 148	2 800.00		10 28	-6 140.00
KONTANTDEPOSITO		9 200.00	10 28	3 060.00
KONTANTDEPOSITOFOOI	184.00		10 28	2 876.00
EFO NA PRISTINE PARTS COMPANY	11 300.00		10 30	-8 424.00
DIREKTE DEPOSITO DEUR N. STEELE		2 000.00	10 30	-6 424.00
KONTANTDEPOSITOFOOI	40.00		10 30	-6 464.00

Ander inligting:

- Die deposito wat op 1 Oktober gedoen is, is op 22 September 2017 in A Smooth Finish se KOJ opgeteken.
- Die deposito wat op 25 Oktober gedoen is, is op 29 September 2017 in die KOJ opgeteken.
- Die deposito wat op 28 Oktober gedoen is, is op 6 Oktober 2017 in die KOJ opgeteken.

VRAAG 3 BEGROTINGS

(30 punte; 36 minute)

A Clean Sweep is 'n skoonmaakonderneming wat deur Ella Broom besit word. Sy het vyf skoonmaakspanne en het kontrakte om woonhuise sowel as kantoorblokke skoon te maak. Elke span is verantwoordelik vir sekere kontrakte wat hulle dan op 'n daaglikse/weeklikse/maandelikse basis skoonmaak. Elke span het 'n voertuig en 'n stel skoonmaaktoerusting wat aan hulle toegewys is.

GEPROJEKTEERDE INKOMSTESTAAT VIR A CLEAN SWEEP

	November 2017	Desember 2017	Januarie 2018
Diensinkomste	C	D	763 182
• Residensiële dienste	A	?	?
• Kommersiële dienste	B	?	?
Koste van dienste		134 600	142 676
• Residensiële dienste		26 920	?
• Kommersiële dienste		107 680	?
Bruto wins		572 050	620 506
Bedryfsuitgawes		(522 110)	(534 610)
Lone en bydraes		323 680	F
Huuruitgawe		E	9 810
Reklame		?	G
Voertuiguitgawes		45 750	45 750
Versekering		7 500	H
Waardevermindering		21 900	21 950
Kantooruitgawes		?	I
Oninbare skuld (5% van residensiële dienste)		6 710	6 961
Ander		?	?
Bedryfswins		49 940	85 896
Rente-uitgawe		(3 455)	(3 315)
Netto wins		46 485	82 581

Bykomende inligting

- 60% van die dienste word in kontant betaal in die maand waarin die diens gelewer word.
- Die oorblywende bedrag word soos volg ingevorder:
 - 25% van die residensiële en kommersiële dienste in die maand wat op die diens volg.
 - 15% van die kommersiële dienste in die tweede maand; en
 - 10% van die residensiële dienste.
 - 5% van die residensiële dienste word ook as oninbare skuld afgeskryf in die tweede maand na die diens.
- Hulle verwag dat hul dienste in die verhouding van 4 : 1 tussen residensieel en kommersieel sal wees.
- A Clean Sweep gebruik 'n winsopmerk van 425% op die kosprys van dienste.
- Die huuruitgawe neem met 9% toe op 1 Januarie.
- Die uitgawe aan lone en bydraes bestaan uit die bruto lone en bydraes. Die bydraes is:
 - pensioenbydrae (15%).
 - mediese fondse-bydrae (20%).
 - WVF-bydrae (1%).
 - Die pensioenbydrae neem in Januarie toe tot 18% van die bruto lone.
 - Die werkers sal eers hul verhoging in Maart ontvang.
- Anna, 'n werker, het versoek dat 'n deel van haar Desember-loon (R4 000) nie in Desember gegee word nie, maar saam met Januarie se loon aan haar gegee word. Ella het hiertoe ingestem.
- A Clean Sweep beplan om aan die begin van Januarie 'n nuwe industriële stofsuier vir R7 500 kontant te koop. Die persentasiekoers van waardevermindering bly dieselfde deur die hele begrotingstydperk.
- Waardevermindering op voertuie word bereken teen 12% per jaar.
- 'n Sesmaandekontrak wat op 1 November 2017 begin, is aangegaan om in 'n tydskrif te adverteer. Die totale bedrag van R12 000 vir hierdie kontrak is op 1 November 2017 betaal. Die ander advertering word met maandelikse debietorders betaal teen 'n totaal van R13 000 per maand.
- Daar sal op 1 Januarie 'n 10%-verhoging vir versekering wees.
- A Clean Sweep beplan om in Januarie skryfbehoeftes ter waarde van R3 250 op rekening by Die Boekmaatskappy te koop. Skryfbehoeftes word as 'n kantooruitgawe geklassifiseer. Al die ander kantooruitgawes is kontant.
- Party voertuiguitgawes word kontant betaal en die res word op die rekening by Tip Top Garage geplaas. Die verhouding van kontant tot krediet vir besteding aan die voertuiguitgawes is 1 : 5.
- Die Boekmaatskappy en Tip Top Garage is die enigste krediteure wat A Clean Sweep het. Ella betaal beide rekeninge op die laaste dag van elke maand.

'n Uittreksel uit die KONTANTBEGROTING VIR A CLEAN SWEEP

	Januarie 2018
Betalings	(???)
Skoonmaakmateriaal	145 900
Lone en bydraes	J
Reklame	K
Huuruitgawe	9 810
Betaling aan krediteure	L
Voertuiguitgawes	M
Versekering	8 250
Kantooruitgawes	24 550
Ander	??
Stofsuier	7 500
Surplus vir die maand	167 772
Saldo aan die begin van die maand	20 028
Saldo aan die einde van die maand	187 800